

ISSN 0579-0263

СОЈУЗ НА ДРУШТВАТА НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИСТОРИЈА

СЕМИНАР ЗА ИСТОРИЈА

ГОД. XXXVI

СКОПЈЕ 2000

БРОЈ 1-2

Редакција:

КОСТА АЦИЕВСКИ (Главен и одговорен уредник)

СИМО МЛАДЕНОВСКИ

ТОДОР ЧЕПРЕГАНОВ

КОЧО СИДОВСКИ

ВИОЛЕТА АЧКОСКА

ЛЕНЧЕ ЕШМЕНОВА

ДАЛИБОР ЈОВАНОВСКИ (Секретар на Редакцијата)

Уредник на бројот:

ТОДОР ЧЕПРЕГАНОВ

Издавач:

Сојузот на друштвата на историчарите на Република Македонија

Адреса на Редакцијата:

Сп.: „Историја“, Институт за историја – Филозофски факултет – Скопје

Лектура:

Весна Стојчевска

Компјутерска обработка:

Јадранка Ефтовска

Печатење:

САК СТИЛ

Тираж: 700 примероци

Печатењето е финансирано од Министерството за образование и наука на Република Македонија и Министерството за култура на Република Македонија

ИСТОРИЈА

ГОД. XXXVI СКОПЈЕ 2000 Број 1-2

СОДРЖИНА

СТАТИИ-ПРИЛОЗИ

Елеонора ПЕТРОВА , Келтите во I милениум пред. н. е. и нивните продори во Македонија и на Балканот.	7
Ристо ИЛЈОВСКИ , Походот на Кралот Свети Стефан во Македонија во почетокот на XI ВЕК (Хронолошки и географски погледи во историографијата)	19
Александар СТОЈАНОВСКИ , За неколку топоними од грамотите на свети Георги-Горг.....	35
Зоран ТОДОРОВСКИ , Политичката опозиција во Македонија по Втората светска војна.....	43
Рамиз АБДУЛИ , Зеф Луш Марку истакнат поборник на работничкото движење во Македонија и на Косово (1885-1920).....	49
Миле МИХАЈЛОВ , Декларацијата на ОФ на Бугарија по македонското прашање од декември 1943 година.....	61
Вера ВЕСКОВИЌ-ВАНГЕЛИ , Учеството на жената во Штип и Штипско во Народноослободителната војна во Македонија 1941-1944 г.	69

КУЛТУРНО МИНАТО

Снежана ФИЛИПОВА , Фантастиката во декоративната скулптура и живописот на средновековна Македонија.....	83
--	----

МАТЕРИЈАЛИ

Тодор ЧЕПРЕГАНОВ , Документ од британскиот конзул во Македонија Бернард Гири за македонското прашање.....	97
Даринка ПЕТРЕСКА , Писмо од монах Кирил (Венцеслав Парѓоски) до Иницијативниот одбор за организирање на црковниот живот во Македонија од 25 февруари 1945 година	101

НАСТАВА

Виолета АЧКОСКА , Хронологија на наставата по историја (1943-1953).....	105
Даринка ПЕТРЕСКА , Иницијалната (базачната) и перманентната обука на наставниците по историја во Република Македонија.....	121

Ванчо ЃОРЃИЕВ , Состојбата во наставата по историја во Република Македонија 1991-2000.....	127
Елена ЛАКИНСКА и Нада МОЛЕРОВИЌ , Асоцијациите како игра и учење во Наставата по историја.....	135

КРИТИКИ И ПРИКАЗИ

Мартин ТРЕНЕВСКИ , „Илинден 1903 во австралискиот печат“, „Матица Македонска“, Скопје, 1998. (Т. Мицов).....	137
Јон АРГИНТЕАНУ , Историја на Армијата на Македонците (Власите), Лига на Власите во Р Македонија и Друштво на Власите “Санте Sypsy” од Штип, Скопје, 1998, 199. (К. Сидовски).....	139
Орде ИВАНОВСКИ , Преродбенската делотворност на социјалистичката мисла во Македонија, Социјалистичка партија на Македонија, Скопје 2000, 111. (В. Дрвошанов).....	141
Виолета АЧКОСКА , Аграрно-сопственичките односи, промени и процеси во Македонија 1944-1953, ИНИ, Скопје, 1998. (Д. Пачемска).....	144
МАКЕДОНЦИТЕ И СЛОВЕНЦИТЕ ВО ЈУГОСЛАВИЈА , Институт за национална историја, Институт за наука при Филозофскиот факултет во Љубљана, Скопје, Љубљана, 1999. (Д. Блажевска).....	148
Ванчо СТОЈЧЕВ , Воената историја на Македонија, Микена, Скопје, 2000, 841, 200. (Ѓ. Чакарјаневски).....	149
Владимир ИВАНОВСКИ-ЛУМБАРКО , Зборник на учесници - борци во НОБ и револуцијата на Македонија (1941-1945) од општините Кавадарци и Неготино, том I, книга 1, Редакција „Млад борец“, Скопје, 1998, 281. (С. Младеновски).....	152

СООПШТЕНИЈА

Извештај од XXVI-то годишно собрание на Сојузот на друштвата на историчарите на Р. Македонија (Ѓ. Чакарјаневски)	157
Извештај од V-от натпревар по историја (Ѓ. Чакарјаневски).....	163
Прашања и ресурси во Централна Европа за истражување на средниот век /Летна Школа при Централно Европскиот Универзитет/ (Б. Петровски).....	167

IN MEMORIAM

Воислав Кушевски (1921-1999) (Д. Димески).....	171
--	-----

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИ	175
-----------------------------	-----

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИ КОИ ПОМАГААТ ВО ДИСТРИБУИРАЊЕ НА СПИСАНИЕТО	176
---	-----

CONTENTS

ARTICLES – SUPPLEMENTS

Eleonora PETROVA , The Celts during the 1 st millennium B.C. and their penetration in Macedonia and on the Balkans	7
Risto ILJOVSKI , The Campaign of the King St. Stefan in Macedonia in the beginning of the 11 th century (The chronological and geographic attitudes in the historiography)	19
Aleksandar STOJANOVSKI , On a few toponyms from the St. Georgi–Gorg gramotas	35
Zoran TODOROVSKI , The political opposition in Macedonia after The Second World War	43
Ramiz ABDULI , Zef Lush Marku, the eminent fighter of the Worker's Movement in Macedonia and Kosovo (1885-1920)	49
Mile MIHAJLOV , The Declaration of the Liberation Front of Bulgaria, December 1943, concerning the Macedonian question	61
Vera Veskovic-VANGELI , The participation of the women from Shtip and Shtip District into the National Liberation War in Macedonia 1941-1944	69

FROM THE CULTURAL PAST

Snezana FILIPOVA , The Fantasy in the decorative sculpture and paintings in Medieval Macedonia	83
---	----

DOCUMENTS

Todor CHEPREGANOV , A document of the British consul in Macedonia, Bernard Gerry, concerning the Macedonian question	97
Darinka PETRESKA , A letter from the monk Cyril (Venceslav Pargoski), February 25 th , 1945, sent to the Initiative committee, concerning the organization of the ecclesiastical life in Macedonia	101

TEACHING

Violeta ACHKOSKA , Chronology of the history teaching (1943-1953)	105
Darinka PETRESKA , The initial (basic) and permanent training of the teachers of history in the Republic of Macedonia	121
Vancho GORGIEV , The condition of the history teaching in the Republic of Macedonia 1991-2000	127
Elena LAKINSKA, Nada MOLEROVIĆ , The associations as a play and study in the teaching of history	135

CRITICS AND SURVEYS

Martin TRENEVSKI , „Ilinden 1903 in the Australian press“, „Matica Makedonska“, Skopje, 1998. (T. Micov)	137
Jon ARGINTEANU , The History of the Armn Macedoniens (Vlachs), The League of Vlachs in the Republic of Macedonia and the Society of Vlachs „Sante Dzurdu“ from Shtip, Skopje, 1998, 199 (K. Sidovski)	139
Orde IVANOVSKI , The efficiency of the revival of the socialist idea in Macedonia, The Socialist party of Macedonia, Skopje 2000, 111 (V. Drvoshanov)	141
Violeta ACHKOSKA , The landowners' relations, changes and processes in Macedonia 1944-1953, INI, Skopje, 1998. (D. Petreska)	144
THE MACEDONIANS AND THE SLOVENIANS IN YUGOSLAVIA , The Institute of National History, The Institute of Science at the Faculty of Philosophy in Ljubljana, Skopje, Ljubljana, 1999. (D. Blazevska)	148
Vancho STOJCHEV , The Military History of Macedonia, Mikena, Skopje, 2000, 841, 200. (Gj. Chakarjanevski)	149
Vladimir IVANOSKI-LUMBARKO , The collection of participants – combatants in the National Liberation Struggle and the Revolution in Macedonia (1941–1945) from the Kavadarci and Negotino municipalities, Volume 1, Book 1, Edited by „Mlad Borec“, Skopje, 1998, 281. (S. Mladenovski)	152

REPORTS

The Report on 26 th Annual meeting of the Association of the Societies of the historians of the Republic of Macedonia (Gj. Chakarjanevski)	157
The Raprot on 5 th History contest (Gj. Chakarjanevski)	163
The resources in Central Europe and research questions for the Middle-Ages (Central European University, Summer school (B. Petrovski)	167

IN MEMORIAM

Voislav Kuchevski (1921-1999) (D. Dimeski)	171
--	-----

LIST OF COLLABORATORS.....	174
LIST OF COLLABORATORS FOR DISTRIBUTION OF THE REVIEW.....	175